

Aika 17.06.2026, klo 15:00

Paikka Kaupungintalo, Vapaudenkatu 32, kokoushuone Vallesmanni

Käsiteltävät asiat

- § 63 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 64 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 65 Jyväskylän kaupungin peruskoulujen yhteiset järjestyssäännöt**
- § 66 Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma 1.8.2026 alkaen**
- § 67 Jyväskylän perusopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen**
- § 68 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen**
- § 69 Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma 2026-2029**
- § 70 Sivistyslautakunnan lausunto Kauramäen päiväkotikoulun hankesuunnitelmasta**
- § 71 Esiopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen**
- § 72 Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2026 alkaen**
- § 73 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjausten tarkentaminen 1.6.2026 alkaen**
- § 74 Muilta kunnilta perittävät varhaiskasvatuspalvelujen korvaukset 1.8.2026 alkaen**
- § 75 Varhaiskasvatuksen seudullisen palvelualueen kunnilta perittävät varhaiskasvatuspalveluiden korvaukset 1.8.2026 alkaen**
- § 76 Sivistyslautakunnan edustajan nimeäminen asukaspaneelin ohjausryhmään**
- § 77 Viranhaltijapäätösten otto-oikeus**
- § 78 Kyselyt**

Osallistujat

Jasmine Repo, puheenjohtaja
Linda Pippuri, 1. varapuheenjohtaja
Anne Honkanen, sihteeri
Panu Castren
Mirja Hirvensalo
Juha Hyötyläinen
Hanna Jämsä
Anne Kovanen
Markku Lahti
Martti Lehto
Anna-Maria Nurmi
Oskari Rantala
Jukka Hämäläinen, kaupunginhallituksen pj
Katja Isomöttönen, kaupunginhallituksen 1. vpj
Timo Koivisto, kaupunginjohtaja
Sami Lahti, palvelujohtaja
Meri.J Lumela, kaupunginhallituksen 2. vpj
Riikka Perkiö, talous- ja hallintopäällikkö
Leena Sankilampi, palvelujohtaja
Tuija Sinisalo, palvelujohtaja, ruokapalvelut
Katariina Soanjärvi, palvelujohtaja
Eino Leisimo

§ 63

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön määräysten mukaisesti. Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti hallintosäännön ja kokouskäytäntöjä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Muu toimitella kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

§ 64

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Panu Castrén ja Martti Lehto, varalle Hanna Jämsä ja Anne Kovanen.

Pöytäkirja tarkastetaan 22.6.2026.

§ 65

Jyväskylän kaupungin peruskoulujen yhteiset järjestyssäännöt

JyväskyläDno-2026-2252

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi
Riina Sutinen, pedagoginen asiantuntija, Riina.Sutinen@jyvaskyla.fi
Tanja Rätty, erikoissuunnittelija, Tanja.Raty@jyvaskyla.fi
Pipsa Teerijoki, perusopetuksen rehtori, Pipsa.Teerijoki@jyvaskyla.fi
Juhana Autio, perusopetuksen rehtori, Juhana.Autio@jyvaskyla.fi

Liitteet

- 1 Jyväskylän kaupungin perusopetuksen järjestyssäännöt 31.7.2026 asti
- 2 Jyväskylän kaupungin perusopetuksen järjestyssäännöt 1.8.2026 alkaen

Perusopetuslain 29 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt. Järjestyssäännöillä annetaan koulun sisäistä järjestystä, opetuksen häiriötöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä edistäviä määräyksiä. Järjestyssääntöjen valmistelussa on lisäksi otettava huomioon perusopetuslain 3 a §:ssä säädetty lapsen edun ensisijaisuus sekä 47 a §:n mukainen oppilaiden osallisuus. Järjestyssäännöt muodostavat olennaisen osan koulun toiminnan normiperustaa ja tukevat yhdenmukaisten toimintatapojen toteutumista kaupungin perusopetuksessa.

Opetushallitus on tammikuussa 2026 antanut opetuksen järjestäjille ohjeistusta perusopetuksen kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttämisestä sekä laatinut perusopetukseen mallisuunnitelman. Ohjeistuksessa on täsmennetty opetuksen järjestäjän velvollisuutta huolehtia siitä, että koulu yhteisössä käytössä olevat toimintaa ohjaavat asiakirjat ovat ajantasaisia, selkeitä ja lainsäädännön kanssa yhteensopivia. Tämän johdosta Jyväskylän kaupungin perusopetuksen järjestyssääntöjen päivittäminen on ollut perusteltua toteuttaa samanaikaisesti kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevan suunnitelmakokonaisuuden uudistamisen kanssa.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksessa noudatetaan kaikkia kouluja koskevia yhteisiä järjestyssääntöjä. Kouluilla on mahdollisuus täydentää näitä koulukohtaisilla toimintaohjeilla, jotka huomioivat koulun omat tarpeet ja toimintaympäristön. Opettajat voivat lisäksi yhdessä oppilaiden kanssa sopia tarkempia toimintamalleja myös luokkaa tai ryhmää koskien. Järjestyssäännöt perustuvat toimintaa ohjaaviin lakeihin ja asetuksiin. Rehtorilla ja opettajalla on velvollisuus puuttua lainvastaiseen käyttäytymiseen, vaikka asiasta ei olisi erikseen määrätty järjestyssäännöissä.

Perusopetuksen palvelujohtaja on nimennyt valmistelua varten työryhmän, johon ovat kuuluneet pedagoginen asiantuntija Riina Sutinen, erikoissuunnittelija Tanja Rätty, rehtori Pipsa Teerijoki ja Juhana Autio sekä turvallisuusasiantuntija Teemu Mykkänen. Valmistelussa on arvioitu voimassa olevien järjestyssääntöjen sisältöä suhteessa lainsäädännön vaatimukseen, Opetushallituksen antamaan ohjaukseen sekä koulujen toiminnassa esiin nousseisiin täsmennystarpeisiin. Päivitystyön tavoitteena on ollut varmistaa, että järjestyssäännöt muodostavat sisällöllisesti johdonmukaisen,

säädösperustaltaan asianmukaisen ja käytännön toiminnan näkökulmasta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden yhdessä muun oppilaiden oikeuksia, velvollisuuksia ja kouluyhteisön turvallisuutta koskevan ohjeistuksen kanssa.

Valmistelun aikana asiaa on käsitelty rehtorikokouksissa, minkä lisäksi luonnoksesta on järjestetty laajempi kuuleminen 11.5.–24.5.2026. Kuulemisessa kerättiin näkemyksiä oppilailta, huoltajilta ja koulujen henkilöstöltä. Oppilaiden kuuleminen toteutettiin koulujen oppilaskuntien hallitusten kautta, mikä osaltaan vahvisti oppilaiden osallisuuden toteutumista järjestyssääntöjen valmistelussa. Huoltajille ja henkilöstölle toteutettiin erilliset kyselyt, joiden avulla saatiin palautetta luonnoksen selkeydestä, määräysten ymmärrettävyydestä sekä niiden sovellettavuudesta koulujen arjessa.

Kuulemisten perusteella ehdotettuja järjestyssääntöjä pidettiin pääosin selkeinä ja tarpeellisina. Palautteessa kiinnitettiin huomiota erityisesti makeisia ja muita herkkuja koskevan kohdan täsmällisyyteen sekä energijuomia koskevien määräysten rajaukseen. Lisäksi palautteessa korostui tarve siihen, että järjestyssääntöjen sanamuodot ovat oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle mahdollisimman ymmärrettäviä sekä koulujen näkökulmasta yhdenmukaisesti tulkittavia. Saadun palautteen perusteella luonnosta on täsmennetty jatkovalmistelussa ennen asian saattamista sivistyslautakunnan hyväksyttäväksi.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteen mukaiset Jyväskylän kaupungin perusopetuksen järjestyssäännöt otettaviksi käyttöön 1.8.2026 alkaen ja samalla kumoaa aiemmin voimassa olleet perusopetuksen järjestyssäännöt.

§ 66

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-2284

Valmistelijat / lisätiedot:

Riina Sutinen, pedagoginen asiantuntija, Riina.Sutinen@jyvaskyla.fi
Juhana Autio, perusopetuksen rehtori, Juhana.Autio@jyvaskyla.fi
Pipsa Teerijoki, perusopetuksen rehtori, Pipsa.Teerijoki@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma 1.8.2026 alkaen

Opetushallitus on ohjeistanut tammikuussa 2026 opetuksenjärjestäjiä perusopetuksen kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttämisestä. Tuossa yhteydessä Opetushallitus on päivittänyt ohjeistustaan ja mm. luonut mallisuunnitelman perusopetukseen. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnitelma tukee osaltaan koulun järjestysääntöjen toteutumista.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti. Palvelujohtaja Sami Lahti määräsi työryhmän laatimaan Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelman 1.8.2026 alkaen. Työryhmään kuuluivat perusopetuksen rehtorit Juhana Autio ja Pipsa Teerijoki, pedagoginen asiantuntija Riina Sutinen sekä turvallisuusasiantuntija Teemu Mykkänen. Työryhmä päätyi rehtoreiden kannattamana esittämään, että Jyväskylän perusopetuksessa suunnitelma laaditaan opetussuunnitelmasta erillisenä suunnitelmana ja on kokonaisuudessaan koulujen yhteinen.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma 1.8.2026 alkaen noudattaa pitkälti Opetushallituksen omilla verkkosivuilla julkaisemaa mallisuunnitelmaa rakenteeltaan ja muodoltaan. Suunnitelmassa määritellään paikalliset menettelyt kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä käytettäessä koskien esimerkiksi kasvatuskeskustelujen tai jälki-istunnon määräämistä ja järjestämistä.

Suunnitelman laatimisessa on kuultu rehtoreita rehtorikokousten yhteydessä. Laajempi kuuleminen järjestettiin ajalla 11.5.-24.5.2026 toteutetuissa kuulemisissa, jossa toteutettiin kyselyt oppilaille (koulujen oppilaskuntien hallitukset vastaajina, n = 21), huoltajille (kyselylinkki lähetetty Wilman kautta, n = 38) sekä koulujen henkilöstölle (n = 26).

Kuulemisten perusteella suunnitelmaluonnosta pidettiin pääsääntöisesti hyvänä ja selkeänä. Yleistä rangaistuslinjaa pidettiin kuitenkin liian lievänä erityisesti siinä mielessä, että tarkasteluajanjaksoa pidettiin liian lyhyenä (yksi kuukausi). Sinällään määriä (5 kerrasta kasvatuskeskustelu ja 10 kerrasta jälki-istunto) pidettiin helppoina muistaa, kun määrä oli sama eri kohdissa. Työryhmä päätyi esittämään tarkasteluajanjakson pidentämistä yhdestä kuukaudesta yhteen jaksoon (n. 9 viikkoa). Tällainen käytäntö on ollut jo useassa Jyväskylän yhtenäiskoulussa.

Kuulemisissa nousseiden huomioiden aiheuttamia muita muutoksia suunnitelmaluonnokseen:

1. Tarkennettu otsikkoa 7.3 Vilppi -> 7.3 Vilppi ja lunttaaminen
2. Selkiytetty ja muutettu kohtaa 7.5 Puhelimet ja muut mobiililaitteet
 - a) luvattomasta käytöstä laite otetaan haltuun loppukoulupäivän ajaksi.
 - b) poistettu voimakeinojen käyttö puhelimen haltuun ottamiseksi
 - c) lisätty tarkennus voimakeinojen käytöstä koskemaan vain oppilaan poistamista tilasta
3. Selkiytetty ja muutettu kohtaa 7.6 Energiajuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut
 - a) muutettu otsikoksi 7.6 Energiajuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut vastaavat tuotteet
 - b) muutettu tuotteiden hallussapidon kieltäminen tuotteiden käyttökielloksi
 - c) poistettu voimakeinojen käyttö tuotteiden haltuun ottamiseksi
 - d) lisätty tarkennus voimakeinojen käytöstä koskemaan vain oppilaan poistamista tilasta
4. Muutettu kohtaa 7.7 Luvaton oleskelu ja liikkuminen koulualueen ulkopuolella
 - a) muutettu määrät 5 kertaa -> (kerran) ja 10 kertaa -> toistuvasti
5. Muutettu kohtaa 7.9 Koulun tai toisen oppilaan omaisuuden vahingoittaminen tai sotkeminen
 - a) viimeisessä kohdassa tehty muutos huoltajat -> oppilaat huoltajineen
6. Selkiytetty kohtaa 7.10 Päihteet
 - a) Lisätty tarkennus kohtaan oppilaiden tavaroiden yms. tarkastamisesta. Lisätty viittaus lukuun 8, jossa on tarkemmat ohjeet esineiden tai aineiden haltuunotosta sekä tavaroiden tarkastamisesta.
 - b) Lisätty viimeiseen kohtaan liittyen huumaavien aineiden hallussapitoon tai käyttöön yhteydenotto poliisiin ja lastensuojeluviranomaiseen.
7. Selkiytetty kohtaa 7.11 Vaaralliset esineet ja aineet
 - a) Lisätty tarkennus kohtaan oppilaiden tavaroiden yms. tarkastamisesta. Lisätty viittaus lukuun 8, jossa on tarkemmat ohjeet esineiden tai aineiden haltuunotosta sekä tavaroiden tarkastamisesta.

Toimivalta asiassa

Sivistyslautakunnan toimintasäännön 3§ mukaan sivistyslautakunta päättää oppilaaksioton perusteista (PL 6§) sekä perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista, kaupunkikohtaisesta painotetusta opetuksesta ja erityiskoulujen erityistehtävistä. Lisäksi sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää

1. hyväksyä liitteen mukaisen Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelman 1.8.2026 alkaen
2. myöntää toimialajohtajalle oikeuden tehdä suunnitelmaan harkinnanvaraisia, luonteeltaan teknisiä ja korjaavia muutoksia

§ 67

Jyväskylän perusopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2025-2107

Valmistelijat / lisätiedot:

Riina Sutinen, pedagoginen asiantuntija, Riina.Sutinen@jyvaskyla.fi
Pipsa Teerijoki, perusopetuksen rehtori, Pipsa.Teerijoki@jyvaskyla.fi
Tiina Saarenketo, perusopetuksen rehtori, Tiina.Saarenketo@jyvaskyla.fi
Anne Heino, oppimisen tuen asiantuntija, Anne.M.Heino@jyvaskyla.fi
Päivi Liimatainen, perusopetuksen rehtori, Paivi.Liimatainen@jyvaskyla.fi
Päivi Tammelin, sovellusasiantuntija, Paivi.T.Tammelin@jyvaskyla.fi

Liitteet

- 1 Muutosmääräys OPH-7885-2025 17.12.2025
- 2 Opetussuunnitelmamuutokset 1.8.2026 alkaen
- 3 Muutosmääräys OPH-467-2026 26.3.2026
- 4 Muutosmääräykset OPH-5207-2025 18.12.2025, OPH-93-2026 13.1.2026
- 5 Jyväskylän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) on hyväksytty 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos tuli pääosin voimaan 1.8.2025. Opetushallitus on antanut muutosmääräykset 17.12.2025 OPH-7885-2025, 18.12.2026 OPH-5207-2025, 13.1.2026 OPH-93-2026 ja 26.3.2026 OPH-467-2026 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muuttamisesta ja paikallisten opetussuunnitelmien tarkistamisesta sekä käyttöönottamisesta 1.8.2026 alkaen. Osa muutoksista on kielenhuollollisia tai korjauksia opetussuunnitelman perusteisiin tai sellaisia muutoksia, jotka eivät vaadi merkittävien muutosten tekemistä paikallisiin tarkennuksiin. Muutokset perusteisiin viedään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman paikallisia osuuksia on päivitetty Jyväskylän perusopetuksen OPS-työryhmän ohjaamana pienemmissä työryhmissä. Muutoksia on tullut seuraavissa sisällöissä:

1. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
2. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö
3. Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain
4. Koulun kerhotoiminta ja iltapäivätoiminta
5. Valmistavan opetuksen lisäopetus, maahanmuuttotaustaiset oppilaat sekä kaksikielinen opetus

Kuuleminen opetussuunnitelmamuutoksista järjestettiin ajalla 11.5.-24.5.2026, jossa toteutettiin kyselyt oppilaille (koulujen oppilaskuntien hallitukset vastaajina, n = 0), huoltajille (kyselylinkki lähetetty Wilman kautta, n = 9) sekä koulujen henkilöstölle (n = 2).

Alla on kuvattu ne opetussuunnitelman kohdat, joihin tulee 1.8.2026 alkaen merkittäviä muutoksia.

1. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

OPH:n muutosmääräys (OPH-7885-2025) tuo muutoksia opetussuunnitelman lukuihin 3 ja 4. Nämä luvut koskevat perusopetuksen tehtävää ja yleisiä tavoitteita sekä yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuria. Muutosten myötä liikunnallisen elämäntavan edistäminen kouluissa nousee yhdeksi toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavaksi periaatteeksi. (Opetussuunnitelmaan tulee uusi luku 4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja aiempi luku 4.2.3 Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely muuttuu luvuksi 4.2.4 jne.) Työryhmä: Perusopetuksen rehtori Tiina Saarenketo, hankekoordinaattori Liisa Liekkinen, perusopetuksen opettajat Minna Kotimäki, Sanna Ahola, Jaska Kunelius ja Riikka Kurunmäki.

Ehdotus paikalliseksi tarkennukseksi luvussa 4.2.3:

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kuuluu koulun kaikille toimijoille. Koululla tunnetaan liikunnallisen elämäntavan myönteiset vaikutukset oppilaiden hyvinvointiin ja kehitykseen. Koulujen toimintakulttuureihin rakennetaan liikkumista tukevia ratkaisuja (esim. pitkät välitunnit, välituntiliikunnan mahdollistaminen, koulupäivien sisäiset luokkatilojen vaihdot, liikunnalliset kerhot ja aktiivisten koulumatkojen tukeminen). Kouluilla keskitytään turvallisen, liikkumaan kannustavan ilmapiirin luomiseen ja ylläpitämiseen.

Jyväskylässä liikunnallisen elämäntavan edistämässä hyödynnetään Liikkuvan koulun vuosikelloa, jota arvioidaan ja kehitetään vuosittain. Toiminnan seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään esimerkiksi Liikkuva koulu -ohjelman nykytilan arviointia.

2. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Eduskunta on säätänyt lain perusopetuslain muuttamisesta (245/2025, 23.5.2025). Siinä yhteydessä perusopetuslain pykälää 29 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön on muutettu. Sen mukaan opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelman laatimisesta. Suunnitelma voi olla osa paikallista opetussuunnitelmaa tai se voidaan laatia erillisenä, jolloin siitä tulee mainita opetussuunnitelmassa.

Jyväskylässä on laadittu erillinen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma, joka tulee voimaan 1.8.2026. Samassa yhteydessä tulee voimaan koulujen päivitetty järjestysäännöt. Luonnokset olivat lausuntokierroksella samanaikaisesti opetussuunnitelmamuutosten kanssa.

Jyväskylän opetussuunnitelman luvussa 5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö on kuvattu paikalliset toimintatavat. Nyt laadittavan erillisen suunnitelman myötä nämä kuvaukset voidaan poistaa opetussuunnitelmasta.

Työryhmä: Perusopetuksen rehtori Pipsa Teerijoki, pedagoginen asiantuntija Riina Sutinen.

Ehdotus paikalliseksi tarkennukseksi luvussa 5.3:

Jyväskylässä ohjeistetaan kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista erillisessä asiakirjassa (Kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma).

3. Opintoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Jyväskylän perusopetuksen opetussuunnitelman luvussa 5.4.3 Opintoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on kuvattu, miten oppilas voi opiskella hänelle laaditun suunnitelman mukaisesti yhdessä tai useammassa oppiaineessa tavoitekokonaisuuksittain vuosiluokittain etenemisen sijaan.

Tavoitekokonaisuuksittain opiskelua voidaan hyödyntää esimerkiksi perusopetuslain 20 i §:n mukaisissa tilanteissa. Tuo lakipykälä tulee voimaan 1.8.2026. OPH:n muutosmääräyksessä (OPH-467-2026) opetussuunnitelman lukuun 7.6.1 on tullut muutoksia tähän liittyen. Tämä vaikuttaa Jyväskylän opetussuunnitelmassa myös opetussuunnitelman lukuun 5.4.3, jonka paikallista tarkennusta on tarpeen muuttaa. Työryhmä: Oppimisen tuen asiantuntija Anne Heino, koordinaattori Sanna Vuorinen.

Ehdotus paikalliseksi tarkennukseksi luvussa 5.4.3:

Opintoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain mahdollistaa jouston opintoihin käytettävissä olevan ajan suhteen silloin, kun luokan kertaamisesta ei katsota olevan hyötyä.

Esiopetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille voidaan laatia suunnitelma tavoitekokonaisuuksittain etenemisestä vuosiluokkaansa hitaammin vuosiluokilla 1-2. Tämä koskee oppilaita, joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite ja joiden opetusjärjestelyt edellyttävät tuen tarpeen arvioon perustuen perusopetuslain 20 i §:n mukaisia ratkaisuja. Suunnitelman laatii perusopetuksen erityisopettaja tai erityisluokanopettaja.

Opintoissa tavoitekokonaisuuksittain etenemisen tarvetta arvioitaessa järjestetään tapaaminen, johon osallistuvat oppilas, huoltaja, luokanopettaja tai luokanvalvoja sekä erityisopettaja tai oppilaanohjaaja. Tarvittaessa tapaamiseen osallistuu myös muita oppilasta opettavia opettajia, opiskeluhuollon henkilöstöä sekä koulun ulkopuolisten verkostojen toimijoita. Arvioinnin pohjaksi pyydetään tarvittaessa myös muilta oppilasta opettavilta opettajilta tietoa oppilaan edistymisestä opintoissa ja koulunkäynnissä.

Arvioinnin perusteella laaditaan suunnitelma tavoitekokonaisuuksittain etenemisestä. Suunnitelmassa kuvataan mitä opintoja on suoritettu, mitä on suorittamatta sekä päätetään vastuuopettaja ja oppiaineet. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan oppilaan opintojen etenemisen periaatteet, tavoitekokonaisuudet sekä seurannan ja arvioinnin käytännöt.

Arvioinnin pohjalta kasvatus- ja opetuspäällikkö tekee hallintopäätöksen oppilaan etenemisestä tavoitekokonaisuuksittain. Suunnitelman toteutumisen seurannasta ja arvioinnin koordinoinnista vastaa suunnitelmaan kirjattu vastuuopettaja.

Suunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

4. Koulun kerhotoiminta ja iltapäivätoiminta

Kouluilla järjestettävä kerhotoiminta on muuttunut viime vuosien aikana niin, että oppituntien ulkopuolisen toiminnan painopiste on nykyään Harrastamisen Suomen mallin mukaisessa toiminnassa. Samoin aamu- ja iltapäivätoiminta on muuttunut ja nykyään Jyväskylässä järjestetään vain iltapäivätoimintaa. Näistä syistä opetussuunnitelman luvun 5.5 paikallista tarkennusta on tarpeen näiltä osin päivittää. Työryhmä: Kasvun ja oppimisen tuen asiantuntija Tella Vuolle, pedagoginen asiantuntija Riina Sutinen.

Ehdotus paikalliseksi tarkennukseksi luvussa 5.5:

Koulun kerhotoiminta

Jyväskylän koulut voivat järjestää itsenäisesti opetussuunnitelman perusteiden mukaista koulujen kerhotoimintaa. Koulun kerhotoiminnan lähtökohtia ovat koulun kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet.

Perusopetuksen kouluissa laajemmin järjestettävä oppituntien ulkopuolinen toiminta Harrastamisen Suomen malli on kirjattu Nuorisolakiin. Sen tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla perusopetukseen osallistuvalla lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Harrastustoiminta pyritään järjestämään ensisijaisesti lasten ja nuorten toiveiden mukaisesti.

Lasten ja nuorten harrastustoimintaa järjestetään poikkihallinnollisesti. Harrastusryhmät toteutetaan kaupungin henkilöstön (esimerkiksi harrastusohjaajien) ja ulkoisten palveluntuottajien toimesta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Jyväskylän kaupunki järjestää vain perusopetuksen iltapäivätoimintaa Jälkkäri- ja Vertti-ryhmissä. Jälkkäri-toiminnan piiriin kuuluvat 1–2. -luokkien oppilaat sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaskohtaisen tuen päätöksen oppilaat. Jälkkäri-toiminnan järjestämisvastuu on perusopetuspalveluilla ja toimintaa järjestetään pääsääntöisesti perusopetuksen omana toimintana sekä palveluntuottajien toimesta muilla kuin kaupungin kouluilla. Vertti-toiminta on kaikkien vuosiluokkien kehitysvammaisille ja autistisille koululaisille tarkoitettua toimintaa, jota järjestetään yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman aikuisen läsnäoloa. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, jossa korostuu vapaaehtoisuus ja ryhmätoiminta sekä jatkumo varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle. Se on valvottua ja ohjattua vapaa-ajan toimintaa, joka edistää oppilaiden keskinäisiä suhteita, kouluihityvyyttä ja -hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on kodin ja koulun

kasvatustyön tukeminen, joka edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen perustavaa yhteistyötä.

Toimintaa järjestetään kouluilla ja se on vahvasti osa kouluuyhteisöä, lapsen päivittäistä toimintaympäristöä. Siksi on tärkeää, että lapset tulevat kuulluksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunnitteluun.

Iltapäivätoiminnan lainsäädäntö velvoittaa kuntaa arvioimaan antamaansa tai hankkimaansa toimintaa yhteistyössä kotien ja palveluntuottajien kanssa.

Iltapäivätoimintaa tarjoavalla opetuksen järjestäjällä on velvollisuus laatia valtakunnallisten perusteiden mukainen paikallinen toimintasuunnitelma. Jyväskylässä on otettu käyttöön 1.8.2025 alkaen Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunnan hyväksymä toistaiseksi voimassa oleva iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma.

5. Valmistavan opetuksen lisäopetus, maahanmuuttotaustaiset oppilaat sekä kaksikielinen opetus

OPH:n muutosmääräykset (OPH-5207-2025, OPH-93-2026, OPH-467-2026) tuovat muutoksia mm. perusopetuksen opetussuunnitelman lukuihin 5,10 ja 11. Nämä luvut koskevat koulutyön järjestämistä yleisesti sekä kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä. Muutosmääräysten myötä on tarve päivittää alla olevia lukuja. Työryhmä: Palvelupäällikkö Pia Bärlund, perusopetuksen opettaja Ida Peri, pedagoginen asiantuntija Riina Sutinen.

(Opetussuunnitelmaan tulee uusi luku 5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus ja aiempi luku 5.4.4 Yhdysluokkaopetus muuttuu luvuksi 5.4.5 jne.)

Ehdotukset paikallisiksi tarkennuksiksi luvuittain:

Luku 5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Valmistavan opetuksen aikana ja jälkeen oppilaalla on oikeus omien edellytystensä mukaisesti siirtyä perusopetuksen yleisopetuksen ryhmään tuetusti oman ikäluokkansa mukaisesti, vuosiluokkaa alemmalle (PoL§18) tai yleisopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetuksen statuksella, jos oppilaan

- kielitaito jää alle kehittyvän peruskielitaidon (A2)
- oppilaan aiempi koulutausta on vähäinen ja/tai
- oppilas on 5.–9.-luokkalainen.

Valmistavan opetuksen opettaja arvioi oppilaan tarpeen valmistavan opetuksen lisäopetukselle ja oppilaan vuosiluokasta yleisopetuksessa. Kun oppilas siirtyy vuosiluokille 5–9, laaditaan oppilaan oppimisen tueksi valmistavan opetuksen loppuvaiheessa perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma soveltuvin osin. Yleisopetuksessa suunnitelmaa seurataan ja täydennetään opintojen edetessä.

Jyväskylässä valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan omassa lähikoulussa. Oppilaan siirtyessä yleisopetukseen pidetään siirtopalaveri valmistavan opetuksen opettajan ja oppilaalle nimetyyn yleisopetuksen vastuupettajan kanssa.

Lisäopetuksen aikana oppilasta voidaan tukea samanaikaisopetuksessa, pienryhmäopetuksessa, integroimalla valmistavan opetuksen ryhmään yksittäisille tunneille tai kielellisesti tuettua opetusta antavan opettajan ryhmään. Yleisopetuksessa oppilaan oppimista ja kielitaidon kehittymistä seurataan oppilaalle nimetyyn vastuupettajan toimesta. Jokaisen yleisopetuksen oppilasta opettavan opettajan vastuulla on oppilaan oppimisen seuranta ja arviointi yhdessä muiden opettajien kanssa.

Luku 10.4 Maahanmuuttotaustaiset oppilaat

Monikielisyys koulussa

Jyväskylän perusopetuksessa oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta otetaan huomioon opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä huomioiden koulujen näkyvä ja näkymätön monikielisyys. Opetuksen lähtökohtana on kielitietoisuus ja oppilaalle annetaan kielellisesti tuettua opetusta sekä tarvittaessa opetuskielen tukiovetusta. Oppilas voi käyttää omaa äidinkieltään tai muita kieliään oppimisen tukena. Oppilasta tuetaan kasvussa toimivaan kaksikielisyteen ja monikielisyteen. Kieli- ja kulttuuri-identiteettien kehittymistä tuetaan kannustamalla jokaista käyttämään rohkeasti kaikkia osaamiaan kieliä.

Oppimisen tuki

Maahanmuuttotaustaisen oppilaan oppimisen tueksi laaditaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma soveltuvin osin, kun oppilas siirtyy vuosiluokille 5.-9. Tästä määritellään tarkemmin luvussa 5.4.4.

Perusopetuksen päättövaiheessa maahan tullut oppilas (luokat 8-9) voidaan vapauttaa tarvittaessa toisen kotimaisen kielen opiskelusta; Oppimäärän vuosiviikkotuntimäärä korvataan tällöin englannin tai suomi toisena kielenä opetuksella. Oppilasta tuetaan antamalla kielellisesti tuettua opetusta sekä tarvittaessa tukiovetusta oppilaan omalla äidinkielellä.

Oman äidinkielen opetus

Jyväskylän kaupunki tarjoaa oman äidinkielen opetusta esi- ja perusopetusikäisille oppilaille, jotka puhuvat äidinkielenään tai sen rinnalla muuta kuin suomea tai ovat asuneet vuosia ulkomailla ja haluavat ylläpitää jo opittua kielitaitoaan. Jyväskylässä järjestetään oman äidinkielen/ylläpitokielen opetusta, mikäli opetusryhmään kuuluu lukukauden alussa vähintään neljä oppilasta ja kieleen löytyy opettaja. Opetukseen ilmoittautuminen on vapaaehtoista, mutta ilmoittautumisen jälkeen oppilas on veloitettu osallistumaan opetukseen.

Oman äidinkielen opetusta järjestetään Jyväskylän eri kouluilla. Opetusta annetaan kaksi tuntia viikossa, ja tunnit pidetään normaalin lukujärjestyksen ulkopuolella. Opetusryhmät pyritään muodostamaan oppilaiden ikätaso ja kielitaito huomioiden. Opetusryhmään voi kuitenkin kuulua oppilaita esikoululaisista lukiolaisiin.

Arviointi

Mikäli oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärää, huomioidaan tämä myös muiden oppiaineiden sisältöjen arvioinnissa. Oppilas, jonka väestörekisterissä oleva äidinkieli on muu kuin suomi, voidaan arvioida luokilla 1-8 sanallisesti. Perusopetuksen päättötodistuksessa arviointi on numeerinen.

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään tapahtuu S2-oppettajan, luokanopettajan ja/tai erityisopettajan todettua suomen kielen taidon olevan kehittyvän kielitaidon asteikon tasolla B2 (itsenäinen kielitaito). Viimekädessä oppimäärän vaihdosta päättää oppilaan huoltaja (PoL§3, PoL§30).

Tavoitekokonaisuuksittain etenevän opetuksen oppilaaseen sovelletaan, mitä perusopetusasetuksessa 11§3 sanotaan. Oppilas, joka opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää 9. luokalla, arvioidaan päättöarvioinnissa S2-kriteereiden mukaisesti (koskee myös oppilaita, joilla on suomi merkitty väestötietojärjestelmän mukaiseksi äidinkieleksi).

Luku 11 Kaksikielinen opetus

Oppilaaksioton perusteista päätetään sivistyslautakunnan toimintasäännön mukaisesti. Englanninkielinen laajamittainen kaksikielinen perusopetus on tarkoitettu kaikille oppilaille, jotka haluavat suorittaa perusopetuksen kahdella kielellä. Englanninkieliseen laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen pyrkivä oppilas, joka oleskelee pysyvästi Suomessa, ja jonka suomen kieli ei ole saavuttanut kehittyvän kielitaidon asteikon taitotasoa A2, ohjataan Jyväskylän perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Suomenkielisten oppilaiden englannin kielen taitotason tulee vastaavasti olla A2. Oppilaan suomen kielen ja englannin kielen taito testataan ennen englanninkielisen laajamittaisen kaksikielisen opetuksen aloittamista. Vieraspaiikkakuntalaisen oppilaan tulee osoittaa em. taso pyrkiessään englanninkielisille luokille.

Lyhytaikaisesti Suomessa asuvien oppilaiden opetus, jotka eivät pysty opiskelemaan opetuskielellä eivätkä kohdekielellä, järjestetään valmistavassa opetuksessa tai asuinalueen lähikoulussa vaihto-oppilasmaisesti.

Luku 11.1.1.2 Englanninkielinen opetus (laajamittainen kaksikielinen opetus)

Jyväskylän kaupungissa annetaan laajamittaista kaksikielistä englanninkielistä opetusta englanninkielisillä luokilla (E-luokilla). Englanninkielisillä luokilla englanti on opetuksen pääkieli. E-luokkien englanninkielinen opetus on suunnattu oppilaille, joiden on tarkoituksenmukaista opiskella englanniksi. Tämä antaa mahdollisuuden tuoda esiin kieliä ja kulttuureita koulun arjessa positiivisella tavalla ja tukea oppilaiden kulttuurisesti monikerroksista identiteettiä sekä koko koulun suvaitsevaista ja kansainvälistä ilmapiiriä.

Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuksista englanninkielisessä opetuksessa korostuvat erityisesti

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Jyväskylän kaupungissa laajamittainen kaksikielinen englanninkielinen opetus muodostaa jatkumon varhaiskasvatuksesta läpi perusopetuksen. Englanninkielistä laajamittaista kaksikielistä opetusta tarjotaan vuosiluokilla 1–6 Kortepohjan päiväkotikoulussa. Vuosiluokilla 7–9 opetus jatkuu Viitaniemen koulussa. Ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa opettajien välinen yhteistyö toteutuu muun muassa tiedonsiirron kautta.

Englanninkielisessä laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa noudatetaan valtakunnallista opetussuunnitelmaa ja Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunnan hyväksymää tuntijakoa.

Jokaisella oppilaalla on oikeus koulunkäynnin tukeen. Tukea annetaan ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa joustavin opetusjärjestelyin. E-luokkien oppilaille annetaan tukea mahdollisuuksien mukaan myös englanniksi.

Englanninkieliset luokat (laajamittainen kaksikielinen opetus)

Vuosiluokat 1–6

Oppilaat hyväksytään englanninkieliselle luokalle kielitestin perusteella. Molemmista kielistä, suomesta ja englannista, taitotason tulee olla A2. Opetus ja opetusmateriaali on pääsääntöisesti englanninkielistä. Oppiaineet tai oppiaineiden sisältöalueet, jotka opetetaan suomeksi tai englanniksi, määritellään lukuvuosisuunnitelmassa. Kohdekielellä annettavan opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain ovat samat kuin muilla vuosiluokilla. Kaikki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen sisältöalueet opetetaan koulun opetuskielellä suomeksi.

Vuosiluokat 7–9

Suurin osa Viitaniemen koulun englanninkielisten luokkien oppilaista on opiskellut Kortepohjan päiväkotikoulussa englanninkielisillä luokilla. Vuosiluokille 7–9 järjestetään kerran lukuvuodessa täydennyshaku, jossa oppilaiden suomen kielen ja englannin kielen taito testataan. Oppilaat otetaan oppilaaksi kielitestin, haastattelun ja huoltajien kanssa käytävän keskustelun perusteella. Luokilla opiskelee myös ulkomaisia oppilaita, jotka asuvat lyhyen aikaa (alle 1,5 vuotta) Jyväskylässä esim. huoltajan työtilanteen vuoksi.

Yläkoulussa englanninkielisellä luokalla opiskelu poikkeaa alakoulusta siten, että oppilaat opiskelevat varsinkin seitsemännellä luokalla suuren osan aineista suomen

kielellä (taide- ja taitoaineet sekä myöhemmin valinnaisaineet). Englannin kielellä opiskellaan pääsääntöisesti teoria-aineita. Oppilaiden kielitaitoa kehitetään monipuolisesti ja heitä kannustetaan aktiiviseen kommunikointiin englannin kielellä.

Oppimateriaaleina käytetään joko englannin- tai suomenkielisiä oppikirjoja, opettajan itse valmistamaa englanninkielistä materiaalia ja mm. internetin autenttisia opetussisältöjä. Lisäksi oppilaat tuottavat itse opiskelumateriaalia. Opetuksessa on huomioitava kullekin oppiaineelle tyypilliset kielenkäytön konventiot ja tekstit, mikä vaatii opettajalta sekä kielitietoista että kielipedagogista otetta. Keskeiset käsitteet ja oppiaineeseen kuuluvat fraasit opetellaan sekä suomeksi että englanniksi. Suomeksi riittää käsitteiden merkityksen ymmärtäminen. Viitaniemen koulussa käy usein ulkomaisia vieraita ja työskentelee mm. Erasmus-harjoittelijoita, jotka voivat antaa oman panoksensa opetustilanteisiin kertomalla omasta kulttuuristaan ko. oppiaineen näkökulmasta.

Englannin opiskelu laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa

Englannin kielen opintojen tavoitteet määräytyvät opetussuunnitelman A1-oppimäärän mukaan. A1-oppimäärässä sisältöjä on syvennetty ja oppimateriaaleina käytetään oppikirjoja, jotka ovat vaatimustasoltaan haastavampia kuin suomenkielisten oppilaiden englannin tunneilla käyttämät materiaalit.

Oppilaat arvioidaan englannin kielessä noudattaen A1-oppimäärän tavoitteita ja kriteerejä. Näin menetellään oppilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toisen asteen opintoihin hakeuduttaessa.

Suomen kielen opiskelu laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa

Englanninkielisillä luokilla kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden suomen kielen kehittymiseen. Tämä on tärkeää varsinkin oppilaiden jatko-opintokelpoisuuden vuoksi. Oppilaat opiskelevat suomea joko äidinkielenä tai toisena kielenä. Äidinkielen opettajat ja luokanopettajat arvioivat yhdessä erityisopettajan kanssa oppilaiden suomen kielen taidon ja tekevät jaon tarvittaessa myös huoltajia kuullen.

Ruotsin kielen opiskelu laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa

Englanninkielisellä luokalla opiskelevat oppilaat aloittavat B1-oppimäärän (ruotsin kielen) opiskelun kuudennella luokalla.

Luku 11.1.2. Suppeampi kaksikielinen opetus

Jyväskylän kaupungissa annetaan eri kouluilla vieraskielistä opetusta kielirikasteisena CLIL-opetuksena (Content and Language Integrated Learning), jossa eri oppisisältöjä opiskellaan osittain vierailta kielellä.

CLIL-opetuksessa vieraalla kielellä voidaan opettaa sekä eri oppiaineita että oppiainerajat ylittäviä opetussisältöjä ja -kokonaisuuksia. CLIL-opetuksen tavoitteena on oppilaiden englannin opiskelun rikastuttaminen ja tehostaminen erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Opetus tarjoaa mahdollisuuksia oppilaiden kielitietoisuuden, kulttuurien ymmärtämisen ja kommunikatiivisen kielitaidon lisäämiseen.

Laaja-alaisen osaamisen alueista kielirikasteisessä opetuksessa painottuvat erityisesti

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

CLIL-opetus vuosiluokilla 1-6

Jyväskylän kaupungin kouluissa annetaan suppeampaa kielirikasteista opetusta. Opetus on kielirikasteista, joten vieraskielisen opetuksen osuus on alle 25 % kaikista oppitunneista. CLIL-opetusta on vähintään yhden viikkotunnin verran, mikä voi toteutua kokonaisina vieraskielisinä oppitunteina, projektityöskentelynä tai lyhyinä opetustuokioina. Opetusmateriaalit voivat olla sekä suomen- että vieraskielisiä. Opetuksessa huolehditaan siitä, että opetussuunnitelman mukaiset sisällöt opitaan suomeksi.

Toimivalta asiassa

Sivistyslautakunnan toimintasäännön 3§ mukaan sivistyslautakunta päättää oppilaaksioton perusteista (PL 6§) sekä perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista, kaupunkikohtaisesta painotetusta opetuksesta ja erityiskoulujen erityistehtävistä. Lisäksi sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää

1. kumota 1.8.2026 alkaen sivistyslautakunnan päätöksen 24.9.2025 § 84 Jyväskylän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmasta 1.8.2025 alkaen
2. hyväksyä ja ottaa käyttöön liitteen mukaisen Jyväskylän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman 1.8.2026 alkaen
3. myöntää toimialajohtajalle oikeuden tehdä opetussuunnitelmaan harkinnanvaraisia, luonteeltaan teknisiä ja korjaavia muutoksia

Tiedoksi

Salassapidettävät tiedot poistettu.

§ 68

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-2273

Valmistelijat / lisätiedot:

Pia Bärlund, palvelupäällikkö, pia.barlund@jyvaskyla.fi
Riina Sutinen, pedagoginen asiantuntija, Riina.Sutinen@jyvaskyla.fi

Liitteet

- 1 Muutosmääräys
- 2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmamuutokset 1.8.2026 alkaen
- 3 Jyväskylän kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

Valmistelijat: Mervi Mikkonen, perusopetuksen luokanopettaja, mervi.mikkonen@jyvaskyla.fi, Laura Honka, päätoiminen tuntiopettaja, laura.honka@jyvaskyla.fi

Opetushallituksen muutosmääräyksellä OPH-92-2026 13.1.2026 määrätään, että Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2015 tarkistetut paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2026. Lisäksi määrätään, että ennen 1.8.2026 perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittaneella Suomessa syntyneellä oppilaalla on oikeus suorittaa loppuun valtioneuvoston asetuksella (852/1998) säädetty perusopetukseen valmistavan opetuksen tuntimäärä.

Paikallisia tarkennukset on valmisteltu työryhmässä, jossa valmistavan opetuksen opettajia ovat edustaneet Mervi Mikkonen Kuokkalan yhtenäiskoulusta ja Laura Honka Kortepohjan päiväkotikoulusta sekä palvelupäällikkö Pia Bärlund. Paikalliset tarkennukset ovat koheesiossa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 paikallisten osuuksien kanssa, ja erityisesti valmistavan opetuksen lisäopetuksen perustetekstien ja paikallisten tarkennusten kanssa.

Paikallisen osuuden valmistelun jälkeen koulun henkilökuntaa ja rehtoreita on kuultu.

Päätösvalta asiassa

Sivistyslautakunnan tehtäväalueen toimintasäännön 1.5.2026 §3 mukaan sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää

1. kumota 1.8.2026 alkaen sivistyslautakunnan päätöksen 23.10.2024 § 82 Jyväskylän kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmasta 1.8.2024 alkaen

2. hyväksyä ja ottaa käyttöön liitteen mukaisen Jyväskylän kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman 1.8.2026 alkaen
3. myöntää toimialajohtajalle oikeuden tehdä opetussuunnitelmaan harkinnanvaraisia, luonteeltaan teknisiä ja korjaavia muutoksia

§ 69

Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma 2026-2029

JyväskyläDno-2026-1981

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi
Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi
Katariina Soanjärvi, palvelujohtaja, katariina.soanjarvi@jyvaskyla.fi
Maiju Tiittanen, päiväkodin johtaja, Maiju.tiittanen@jyvaskyla.fi
Milla Lewandowski, erikoissuunnittelija, Milla.Lewandowski@jyvaskyla.fi
Tanja Rätty, erikoissuunnittelija, Tanja.Raty@jyvaskyla.fi
Jonna Suominen, palvelukoordinaattori, Jonna.Suominen@jyvaskyla.fi
Riina Sutinen, pedagoginen asiantuntija, Riina.Sutinen@jyvaskyla.fi
Pipsa Teerijoki, perusopetuksen rehtori, Pipsa.Teerijoki@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma 2026-2029

Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma edistää kaupunkistrategiaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista Jyväskylän kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa. Ohjelma laadittiin ensimmäisen kerran vuosille 2023–2025 (hyväksytty sivistyslautakunnassa 23.11.2022), ja se on nyt päivitetty vuosille 2026–2029. Päivitystyöstä on vastannut kehittämisohjelman työryhmä yhteistyössä toimialajohtajan ja palvelujohtajien kanssa.

Kehittämisohjelman päivitystyö käynnistyi syksyllä 2025 päättyvän ohjelmakauden arvioinnilla. Arvioinnissa kerättiin näkemyksiä yksiköiden johtoryhmiltä sekä palveluiden esihenkilöiltä myös tulevaa ohjelmaa varten. Palautteissa toivottiin muun muassa aiempaa tiiviimpää kokonaisuutta sekä enemmän joustavuutta yksiköille tavoitteiden toteuttamistapojen suunnitteluun.

Valmistelun aikana on kuultu monipuolisesti lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia, huoltajia, henkilöstöä sekä muita keskeisiä sidosryhmiä. Viikoilla 6–8 toteutetuissa kyselyissä kerättiin laajasti näkemyksiä siitä, millaisia hyvinvoinnin ja turvallisuuden asioita tulisi edistää tulevina vuosina kasvun ja oppimisen palveluissa, mitkä toimenpiteet vahvistaisivat lasten, nuorten ja nuorten aikuisten yhdenvertaisuutta sekä mitä tulevaisuuden taitoja ja kestävä arjen asioita olisi tärkeintä kehittää Kasvun ja oppimisen palveluissa. Lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan tulevaisuusnäköyksiä vuoteen 2030.

Kerätyn palautteen pohjalta kehittämisen teemoiksi muodostettiin:

- Hyvinvointi ja turvallinen kasvu ympäristö
- Yhdenvertainen kasvun ja oppimisen polku
- Tulevaisuuden taidot ja kestävä arki

Kyselyiden tulosten perusteella kunkin teeman alle määriteltiin kolme painopistettä, joihin tulevana vuosina tulisi keskittyä: Hyvinvoinnin ja turvallisen kasvuympäristön painopisteitä ovat kiusaamisen ehkäisy, fyysinen aktiivisuus sekä mielen hyvinvointi. Yhdenvertaisen kasvun ja oppimisen polun painopisteitä ovat kasvun ja oppimisen tuki, osallisuus sekä kulttuurinen sensitiivisyys ja kielitietoisuus. Tulevaisuuden taitojen ja kestäväen arjen painopisteitä ovat resilienssi, arjen taidot sekä lukutaidot ja digiosaaminen.

Kasvun ja oppimisen esihenkilöille 19.3.2026 järjestetyssä työpajassa hahmoteltiin pienryhmissä tavoitteita eri painopisteiden alle. Näiden tuotosten pohjalta muodostettiin ohjelman tavoitteet, joista kerättiin palautetta avoimella verkkokyselyllä viikoilla 14–15.

Tavoitteita edistävät toimenpiteet suunnitellaan yksiköissä luku- ja toimintavuosittain huomioiden paikalliset tarpeet sekä muut ohjaavat suunnitelmat ja ohjelmat. Teemoja edistetään tavoitteita tukevien edellytysten kautta: osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset, laadukas johtaminen, toimivat rakenteet ja prosessit sekä tietoperustaisuus ja laadun arviointi. Näiden edellytysten avulla mahdollistetaan pitkäjänteinen ja vaikuttava kehittäminen eri yksiköissä.

Ohjelman toteutumista seurataan osana yksiköiden toiminta- ja lukuvuosisuunnittelua sekä arviointia. Seuranta toteutetaan määriteltyjen mittareiden avulla sekä osana vuosittaista talousarvioprosessia. Mittarit ovat soveltuvien osin yhteneväisiä kaupunkistrategian mittareiden kanssa. Kaupunkistrategian mittareita käsiteltäessä kaupunginhallituksessa on esitetty, että koulukiusaamisen tilannetta seurataan osana tätä kehittämisohjelmaa, ja tämä on huomioitu ohjelman mittaristossa.

Kehittämisohjelma hyväksytään vuosille 2026–2029. Ohjelman mittareita ja seuranta voidaan kuitenkin tarkastella ja tarvittaessa päivittää myös ohjelmakauden aikana.

Toimivalta asiassa

Jyväskylän kaupungin hallintosäännön 14 §:n mukaan lautakunta asettaa tavoitteita ja seuraa toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta sekä ohjaa ja valvoo tehtäväalueensa suunnittelua ja toteutusta.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman vuosille 2026–2029.

§ 70

Sivistyslautakunnan lausunto Kauramäen päiväkotikoulun hankesuunnitelmasta

JyväskyläDno-2026-2083

Valmistelijat / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Jyväskylän Tilapalveluiden lausuntopyyntö

2 Kauramäen päiväkotikoulun hankesuunnitelma_

Jyväskylän Tilapalvelu -liikelaitos on pyytänyt Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunnalta lausuntoa Kauramäen päiväkotikoulun uudisrakennuksen hankesuunnitelmasta. Tilapalvelu -liikelaitoksen johtokunta käsittelee hanketta myöhemmin saadun lausunnon pohjalta.

Kauramäen päiväkotikoulu on uudisrakennushanke, jonka tavoitteena on vastata Kauramäki-Keljonkankaan alueen kasvavaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeeseen sekä korvata alueella käytössä oleva väliaikainen päiväkotiratkaisu. Alueen väestökehityksen perusteella erityisesti varhaiskasvatus- ja alakouluikäisten lasten määrän arvioidaan kasvavan merkittävästi lähivuosina.

Hanke täydentää Jyväskylän kaupungin palveluverkkoa siten, että alueelle muodostuu yhtenäinen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisympäristö. Päiväkotikouluun suunnitellaan 10-ryhmäinen päiväkotikoti sekä kaksisarjainen 1.-4.-luokkien koulu noin 200 oppilaalle. Tilaratkaisujen tavoitteena on tukea varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä sekä sujuvaa siirtymää esiopetuksesta alkuopetukseen.

Rakennukseen suunnitellaan lisäksi laajat liikuntatilat, jotka palvelevat koulun ja päiväkodin ohella iltakäytössä myös urheiluseuroja ja kuntalaisia. Liikuntatilojen toteuttamisella vastataan eteläisen Jyväskylän tunnistettuun tarpeeseen monikäyttöisistä sisäliikuntatiloista.

Tilasuunnittelun lähtökohtina ovat selkeät, muuntojoustavat ja esteettömät tilaratkaisut, jotka tukevat erilaisten pedagogisten toimintatapojen toteuttamista. Rakennus sijoittuu maastonmuotoja hyödyntäen rinnetontille, mikä on huomioitu sekä tilojen sijoittelussa että esteettömyys- ja turvallisuusratkaisuissa.

Hanke toteutetaan kiinteähintaisena KVR-urakkana, jossa urakoitsija vastaa toteutussuunnittelusta ja rakentamisesta.

Taloudelliset vaikutukset

Hankesuunnitelman mukainen rakennuksen kokonaisala on 7 200 brm².

Hankkeen toteutukseen on varauduttu Jyväskylän kaupungin talousarviosuunnittelussa siten, että talonrakennuksen investointiohjelmaan on esitetty hankkeelle rahoitusta vuosille 2026–2028 yhteensä 21 400 000 € (alv 0 %).

Rahoitus jakautuu siten, että vuodelle 2026 kohdentuu 400 000 €, vuodelle 2027 yhteensä 11 000 000 € ja vuodelle 2028 yhteensä 10 000 000 €.

Hankkeen toteuduttua kohteen arvioidut sisäiset vuokratustannukset ovat noin 1 938 000 € vuodessa. Vuokratustannukset jakautuvat varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, liikuntapalvelujen ja ruokapalvelujen kesken. Lisäksi siivouskustannuksia muodostuu arviolta noin 180 000–190 000 € vuodessa.

Irtaimisto, toiminnan varustelu ja laitteet rahoitetaan varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja liikuntapalvelujen talousarvioista.

Kauramäen päiväkotikoulu on uudisrakennushanke, joten hankkeen toteuttaminen ei edellytä laajamittaisia väistötilajärjestelyjä. Hanke korvaa alueella käytössä olevan väliaikaisen päiväkotiratkaisun.

Rakennushankkeen alustava toteutusaikataulu on seuraava:

- hankesuunnitelman käsittely 6/2026
- KVR-urakoitsijan kilpailutus 5–7/2026
- toiminta alkaa 8/2028

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa esitettyyn Kauramäen päiväkotikoulun hankesuunnitelmaan. Sivistyslautakunta hyväksyy hankesuunnitelman omalta osaltaan.

§ 71

Esiopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-2315

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi
Marja Koljonen, kasvun ja opp. tuen asiantunt., Marja.Koljonen@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Jyväskylän esiopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

Jyväskylän esiopetuksen opetussuunnitelma on viimeksi uudistettu ja otettu käyttöön 1.8.2025. Uudistus on perustunut tuolloin voimassa olleisiin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä oppimisen tuen lainsäädännön muutoksiin, jotka tulivat voimaan samana ajankohtana. Opetushallitus on tämän jälkeen päivittänyt esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita muutosmääräyksillä (OPH-5166-2025, OPH-7885-2025 ja OPH-466-2026), jotka tulevat voimaan 1.8.2026. Tästä syystä paikallinen opetussuunnitelma päivitetään vastaamaan muuttuneita opetussuunnitelman perusteita.

Jyväskylän kaupungin esiopetussuunnitelman päivittämisestä ovat vastanneet varhaiskasvatuksen palvelujohtaja, kasvun ja oppimisen tuen asiantuntija, pedagoginen asiantuntija sekä päivittämistyöhön nimetty työryhmä.

Keskeiset muutokset

Keskeiset muutokset koskevat varhennetun oppivelvollisuuden sisällyttämistä opetussuunnitelmaan, esi- ja perusopetuksen välisen yhteistyön ja tiedonsiirron täsmentämistä sekä liikunnallisen elämäntavan vahvistamista osana esiopetuksen tavoitteita, toimintakulttuuria ja oppimiskokonaisuuksia. Jyväskylän kaupungin esiopetussuunnitelmaan esitettyjen muutosten myötä opetussuunnitelma vastaa muuttunutta lainsäädäntöä ja Opetushallituksen antamia määräyksiä.

Varhennettu oppivelvollisuus

Oppivelvollisuuslain (1091/2024) muutoksen myötä pidennetystä oppivelvollisuudesta luovutaan 1.8.2026 alkaen, eikä sitä koskevia päätöksiä tehdä enää tämän jälkeen. Tilalle tulee varhennettu oppivelvollisuus, joka koskee lasta, jonka oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi arvioidaan tarvitsevan enemmän aikaa esi- ja perusopetuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Varhennettu oppivelvollisuus tarkoittaa, että oppivelvollisuus alkaa vuotta säädettyä aiemmin sinä vuonna, jona lapsi täyttää kuusi vuotta. Tällöin lapsella on oikeus osallistua esiopetukseen jo sinä vuonna, jona hän täyttää viisi vuotta. Huoltaja päättää, osallistuuko lapsi oppivelvollisuutta edeltävään esiopetukseen viisivuotiaana.

Muutoksen vuoksi ennen 1.8.2026 tehdyt pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat päätökset sekä niihin liittyvät erityisen tuen päätökset tulee saattaa uuden lainsäädännön mukaisiksi 1.8.–31.8.2026 välisenä siirtymäaikana. Muutos edellyttää paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman täsmentämistä sekä esiopetuksen ja perusopetuksen välisen yhteistyön ja tiedonsiirron käytäntöjen tarkentamista. Tämän vuoksi esiopetussuunnitelmaan on täsmennetty yhteistyötä ja tiedonsiirtoa erityisesti varhennetun oppivelvollisuuden arvioinnissa sekä lapsen koulupolun suunnittelussa. Lisäksi opetussuunnitelmassa tarkennetaan perusopetukseen siirtymisen yhteydessä tehtävää tuen uudelleenarviointia. Esiopetussuunnitelmasta on poistettu pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat kohdat ja lisätty uusi luku Varhennettu oppivelvollisuus ja siihen liittyvä yhteistyö (luku 5.5.1).

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Perusopetuslain (628/1998) 2 §:n 2 momentin muutoksen myötä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin on lisätty liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Muutos velvoittaa opetuksen järjestäjää huomioimaan liikunnallisen elämäntavan edistämisen osana esiopetuksen tavoitteita, toimintakulttuuria ja arjen pedagogisia ratkaisuja. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen sisältyy esiopetussuunnitelman lukuun 4.3 Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet. Liikunnalliseen elämäntapaan on viitattu myös muissa opetussuunnitelman luvuissa. Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen tarkoittaa, että lasten päivittäistä liikkumista, toiminnallisuutta ja fyysistä aktiivisuutta edistetään suunnitelmallisesti osana esiopetuksen tavoitteita, toimintakulttuuria ja oppimiskokonaisuuksia.

Toimivalta

Hallintosäännön 3 §:n mukaan sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteenä olevan Jyväskylän kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman. Esiopetuksen opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2026 alkaen.

§ 72

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-1054

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi
Marja Koljonen, kasvun ja opp. tuen asiantunt., Marja.Koljonen@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2026

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitettiin vuoden 2025 aikana varhaiskasvatukseen tulleiden muutosten myötä. Opetushallitus antoi muutospäätöksen 17.12.2025 (OPH-7884-2025), ja päivitetty Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet julkaistiin ePerusteet -palvelussa 18.12.2025.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet astuivat voimaan 1.1.2026.

Varhaiskasvatukseen 2 §:n mukaisesti paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen muutettiin kunnille vapaaehtoiseksi. Jyväskylässä päädyttiin kuitenkin edelleen laatimaan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma tukemaan valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Paikallisessa suunnitelmassa tarkennetaan Jyväskylän varhaiskasvatukseen toimintaa huomioiden paikalliset erityispiirteet. Jyväskylän paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma yhdenmukaistaa kaupungin käytänteet ja kokoaa yhteen täsmennettäviä ohjeita.

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 25.3.2026 §31, jonka jälkeen varhaiskasvatussuunnitelma julkaistiin ePerusteissa. Uusi hyväksytty Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.4.2026 alkaen.

Tämän jälkeen Opetushallitus antoi muutospäätöksen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 26.3.2026 (OPH-465-2026). Muutokset koskevat erityisesti varhennettua oppivelvollisuutta, siihen liittyvää monialaista yhteistyötä sekä paikallisesti täsmennettäviä toimintatapoja. Muutokset tulevat voimaan 1.8.2026. Tämän vuoksi Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma tulee päivittää vastaamaan Opetushallituksen muutospäätöstä.

Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelman päivittämisestä ovat vastanneet varhaiskasvatukseen palvelujohtaja, pedagoginen asiantuntija, kasvun ja oppimisen tuen asiantuntija sekä päivittämistyöhön nimetty työryhmä.

Keskeiset muutokset

Keskeiset muutokset koskevat varhennettua oppivelvollisuuden sisällyttämistä varhaiskasvatussuunnitelmaan, siihen liittyvän monialaisen yhteistyön ja paikallisten menettelyjen täsmennämistä sekä varhaiskasvatukseen, esiopetuksen ja perusopetuksen muodostaman kasvun ja oppimisen jatkumon vahvistamista. Lisäksi suunnitelmaan on tehty vähäisiä sanamuotojen tarkennuksia esiopetussuunnitelman kanssa yhdenmukaisemmaksi.

Varhennettu oppivelvollisuus ja siihen liittyvä yhteistyö

Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelmaan lisätään uusi luku 5.2.3 Varhennettu oppivelvollisuus ja siihen liittyvä yhteistyö. Samalla poistetaan aiempi pidennettyä oppivelvollisuutta koskeva luku.

Muutosten tavoitteena on varmistaa lapsen tuen tarpeen oikea-aikainen ja monialainen arviointi sekä täsmentää varhennettua oppivelvollisuutta koskevia paikallisia menettelyjä. Paikalliseen suunnitelmaan täsmennetään varhennetun oppivelvollisuuden arviointia, huoltajan kuulemista, päätöksentekoa sekä lapsen esiopetukseen siirtymistä koskevat menettelyt.

Varhennetun oppivelvollisuuden tarvetta arvioidaan lähtökohtaisesti lapsen ollessa varhaiskasvatukseen. Arviointi voi käynnistyä lapsen tutkivan tahon suosituksesta tai varhaiskasvatuksessa yhteistyössä huoltajan kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kokoaa selvityksen lapsen tilanteesta yhteistyössä varhaiskasvatuksen opettajan, huoltajan sekä mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa.

Ennen päätöksentekoa lapsen huoltajaa kuullaan. Samassa yhteydessä huoltaja päättää, osallistuuko lapsi esiopetukseen 5-vuotiaana. Päätöksen varhennetusta oppivelvollisuudesta tekee Jyväskylässä sivistyslautakunnan tehtäväalueen toimintasäännön mukainen viranhaltija. Päätöksenteon jälkeen lapsella on oikeus osallistua esiopetukseen 5-vuotiaana.

Muut tarkennukset ja yhdenmukaistaminen esiopetuksen kanssa

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan on tehty myös vähäisiä sanamuotojen tarkennuksia, joilla tekstiä on yhdenmukaistettu Jyväskylän kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman kanssa. Tarkennukset koskevat muun muassa liikunnallista elämäntapaa sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välistä kasvun ja oppimisen jatkumoa. Tarkennukset eivät muuta varhaiskasvatussuunnitelman keskeistä sisältöä, vaan selkeyttävät käsitteitä ja varmistavat suunnitelmien keskinäistä johdonmukaisuutta.

Toimivalta

Hallintosäännön 3 §:n mukaan sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteenä olevan Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman. Varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2026 alkaen.

Sivistyslautakunta, § 33, 25.03.2026

Sivistyslautakunta, § 73, 17.06.2026

§ 73

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjausten tarkentaminen 1.6.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-1083

Sivistyslautakunta, 25.03.2026, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Saija Riihinen, palveluesimies, Saija.Riihinen@jyvaskyla.fi

Heli Arnberg, palvelukoordinaattori, Heli.Arnberg@jyvaskyla.fi

Asiakasmaksulain määrittelemät varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen hyvityskäytännöt

Jos lapsi on sairauden vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, kyseiseltä kuukaudelta peritään puolet kuukausimaksusta. Jos sairaudesta johtuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Jos lapsi on muusta syystä poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Mikäli lapsen varhaiskasvatus on alkanut viimeistään edellisen vuoden elokuussa ja lapsi on ollut varhaiskasvatuksessa toimintavuoden kaikkina kuukausina, heinäkuu on maksuton.

Kuntakohtaiset maksuhyvitykset niiden taustat ja tarkoitus

Kunnilla on mahdollisuus tarjota laissa säädettyä laajempia maksuhyvityksiä. Hyvitykset kohdentuvat yleensä koululaisten loma-aikoihin. Maksuhyvityksillä on kannustettu perheitä ilmoittamaan poissaoloista ennakkoon. Poissaoloilmoitukset vaikuttavat toiminnalliseen suunnitteluun, henkilöstön mitoittamiseen ja työvuorosuunnitteluun, varhaiskasvatusryhmien muodostamiseen sekä ruokapalvelun järjestämiseen.

Nykyiset maksuhyvityskäytännöt Jyväskylässä

- koulujen loma-ajat: syysloma, joululoma, talviloma
- kesäaika 1.6.–31.8.
- perhepäivähoitajan äkillinen sairastuminen
- perhepäivähoitajan tasoitusvapaa
- henkilöstön suunnittelu- /koulutuspäivät (1–2 päivää / vuosi)

Jyväskylän perusturvalautakunta on päättänyt 17.12.2009, että varhaiskasvatuksen maksuhyvitystä voidaan myöntää lapsen poissaolosta koulujen loma-aikoina tammikuusta 2010 alkaen, kun poissaolo on ilmoitettu määräaikaan mennessä.

Perhepäivähoidossa hyvitystä on voitu myöntää hoitajan sairauslomien aikana, mikäli perhe on itse järjestänyt lapsen hoidon, ja lisäksi harkinnanvaraisesti esimerkiksi tilamuutosten tai henkilökunnan koulutuspäivien vuoksi. Jyväskylän sivistyslautakunta on laajentanut 24.2.2021 maksuhyvityskäytäntöä koskemaan myös elokuuta sekä perhepäivähoitajien tasoitusvapaita.

Voimassa olevat päätökset ovat tarkoittaneet, että koulujen loma-aikoina maksuhyvityksiä on mahdollista saada yksittäisiltä päiviltä. Huoltajien ilmoittamat muutokset huomioidaan myös määräajan jälkeen. Käytäntö on johtanut siihen, että henkilöresurssia ja ateriailauksia on haastavaa mitoittaa todellista tarvetta vastaavaksi. Hyvityspäivien merkitseminen, korjaaminen ja laskutus työllistää useassa vaiheessa. Uuden linjauksen tavoitteena on selkeyttää varhaiskasvatuksen maksuhyvityskäytäntöjä siten, että ne tukevat resurssien suunnitelmallista, tarkoituksenmukaista ja realistista käyttöä. Tavoitteena on myös selkeyttää käytäntöjä huoltajille.

Sivistyslautakunnan päättämät maksuhyvityskäytännöt eivät koske yksityistä varhaiskasvatusta. Yksityisten palveluntuottajien hyvityskäytännöt vaihtelevat toimijakohtaisesti.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hyvitetävät jaksot keskittyvät yleensä kesäaikaan, ja ne ovat kunnallisia jaksoja lyhyempiä ja ehtojen osalta tiukempia.

Ehdotetut varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjaukset 1.6.2026 alkaen:

- Maksuhyvitys myönnetään, jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta koulujen loma-aikoina.
 - Syys-, joului-, ja talviloma: edellyttää poissaoloa koko loma-ajalle.
 - Kesäaika 1.6.–31.8.: edellyttää vähintään kahden viikon yhtäjaksoista poissaoloa.
- Mikäli ilmoitetulle loma-ajalle tulee varhaiskasvatuksen tarve, maksuhyvitys poistuu koko loma-ajalta.
- Maksuhyvitys myönnetään, kun ilmoitus tehdään loma-ajan kyselyssä annettuun päivämäärään mennessä.
- Maksuhyvityksen saa loma-ajan arkipäiviltä.
- Lisäksi maksuhyvitys myönnetään:
 - Päiväkotien ja perhepäivähoitajien suunnittelu- /koulutuspäiville, 1–2 päivää toimintavuodessa, aikataulu ilmoitetaan toimintavuoden alussa huoltajille.
 - Perhepäivähoitajan äkilliselle sairauslomapäivälle tai tasoitusvapaalle, jos huoltaja järjestää hoidon itse.
 - Palvelun järjestämisessä tapahtuvissa ennakoimattomissa palvelukatkoksisissa.

Toimivalta asiassa:

Sivistyslautakunta päättää Hallintosäännön 77§:n mukaisesti tehtäväalueensa maksujen perusteista ja euromääristä.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen hyvitysten linjaukset 1.6.2026 alkaen edellä kuvatun mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vastaava palvelukoordinaattori Saija Riihinen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Markku Lahti poistui tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Sivistyslautakunta, 17.06.2026, § 73

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi
Saija Riihinen, palveluesimies, Saija.Riihinen@jyvaskyla.fi
Heli Arnberg, palvelukoordinaattori, Heli.Arnberg@jyvaskyla.fi

Sivistyslautakunta on hyväksynyt varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjaukset 25.3.2026 § 33. Kesäajan maksuhyvitystä koskevassa kohdassa on aiemmin todettu, että maksuhyvitys edellyttää vähintään kahden viikon yhtäjaksoista poissaoloa. Linjausta tarkennetaan siten, että 1.6.2026 alkaen maksuhyvitys edellyttää vähintään kahden peräkkäisen kalenteriviikon yhtäjaksoista poissaoloa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjausten tarkentaminen 1.6.2026 alkaen:

- Maksuhyvitys myönnetään, jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta koulujen loma-aikoina.
 - Syys-, joului-, ja talviloma: edellyttää poissaoloa koko loma-ajalle.
 - Kesäaika 1.6.–31.8.: edellyttää vähintään kahden peräkkäisen kalenteriviikon yhtäjaksoista poissaoloa.
- Mikäli ilmoitetulle loma-ajalle tulee varhaiskasvatuksen tarve, maksuhyvitys poistuu koko loma-ajalta.
- Maksuhyvitys myönnetään, kun ilmoitus tehdään loma-ajan kyselyssä annettuun päivämäärään mennessä.
- Maksuhyvityksen saa loma-ajan arkipäiviltä.

- Lisäksi maksuhyvitys myönnetään:

- Päiväkotien ja perhepäivähoitajien suunnittelu- /koulutuspäiville, 1–2 päivää toimintavuodessa, aikataulu ilmoitetaan toimintavuoden alussa huoltajille.
- Perhepäivähoitajan äkilliselle sairauslomapäivälle tai tasoitusvapaalle, jos huoltaja järjestää hoidon itse.
- Palvelun järjestämisessä tapahtuvissa ennakoimattomissa palvelukatkoksisissa.

Toimivalta asiassa:

Sivistyslautakunta päättää Hallintosäännön 77§:n mukaisesti tehtäväalueensa maksujen perusteista ja euromääristä.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää tarkentaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjauksia siten, että 1.6.2026 alkaen kesäajan maksuhyvitys edellyttää vähintään kahden peräkkäisen kalenteriviikon yhtäjaksoista poissaoloa. Muilta osin sivistyslautakunnan 25.3.2026 § 33 hyväksymät varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten linjaukset säilyvät ennallaan.

§ 74

Muilta kunnilta perittävät varhaiskasvatuspalvelujen korvaukset 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-2316

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi
Heli Arnberg, palvelukoordinaattori, Heli.Arnberg@jyvaskyla.fi
Niina Savela, controller, niina.savela@jyvaskyla.fi

Kunta voi myydä varhaiskasvatuspalveluja toisen kunnan lapsille ostavan ja myyvän kunnan välisen erillisen sopimuksen perusteella. Muilta kunnilta perittävien varhaiskasvatuspalvelujen korvaukset perustuvat omakustannushintaan.

Omakustannushinta määräytyy kunnassa käytössä olevan kustannuslaskennan perusteella siten, että varhaiskasvatustoiminnan toteutuneet kokonaiskustannukset, sisältäen henkilöstö-, tila- sekä muut toiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, jaetaan toteutuneilla läsnäolopäivillä. Näin muodostettu yksikköhinta kuvaa palvelun keskimääräistä kustannusta varhaiskasvatuspäivää kohden. Osapäiväisen varhaiskasvatuksen hinta on 60 % kokopäiväisen varhaiskasvatuksen hinnasta. Omakustannushinta tarkistetaan vuosittain toteutuneiden kustannusten perusteella.

Siilinmajassa järjestetään vaativan erityisen tuen varhaiskasvatusta ja hoitoa, minkä vuoksi palvelulle määritellään erillinen omakustannushintaan perustuva korvaus.

Esiopetuksen kustannuksia vastaava valtionosuus kohdistuu esiopetuksen järjestävälle kunnalle, minkä vuoksi esiopetuksen kustannuksia ei laskuteta lapsen kotikunnalta. Mikäli lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta, tästä aiheutuvista varhaiskasvatuksen kustannuksista vastaa lapsen kotikunta. Esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta peritään osapäiväisen varhaiskasvatuksen mukainen korvaus.

Korvaukset 1.8.2026 alkaen

Yli 3-vuotiaiden varhaiskasvatus

Kokopäiväinen varhaiskasvatus, yli 3-vuotiaat: 89,00 euroa/päivä

Osapäiväinen varhaiskasvatus, yli 3-vuotiaat: 53,00 euroa/päivä

Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatus

Kokopäiväinen varhaiskasvatus, alle 3-vuotiaat: 141,00 euroa/päivä

Osapäiväinen varhaiskasvatus, alle 3-vuotiaat: 84,00 euroa/päivä

Vaativan erityisen tuen varhaiskasvatus (Siilinmaja)

Vaativan erityisen tuen varhaiskasvatus (Siilinmaja): 457,00 euroa/päivä

Osapäiväinen vaativan erityisen tuen varhaiskasvatus (Siilinmaja): 274,00 euroa/päivä

Toimivalta

Sivistyslautakunta päättää hallintosäännön 77 §:n mukaisesti tehtäväalueensa maksujen perusteista ja euromääristä.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy muilta kunnilta perittävät varhaiskasvatuspalvelujen korvaukset edellä esitetyn mukaisesti 1.8.2026 alkaen.

§ 75

Varhaiskasvatuksen seudullisen palvelualueen kunnilta perittävät varhaiskasvatuspalveluiden korvaukset 1.8.2026 alkaen

JyväskyläDno-2026-2318

Valmistelijat / lisätiedot:

Heli Arnberg, palvelukoordinaattori, Heli.Arnberg@jyvaskyla.fi

Niina Savela, controller, niina.savela@jyvaskyla.fi

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Varhaiskasvatuksen seudullisen palvelualueen myyntihinnat 1.8.2026 alkaen

Varhaiskasvatuksen seudullisen palvelualueen sopimuskuntia ovat Jyväskylä, Hankasalmi, Joutsa, Jämsä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Petäjävesi, Saarijärvi, Toivakka ja Uurainen. Kunnat myyvät varhaiskasvatuspalveluja seutusopimuksen mukaisesti maksusitoumusten perusteella. Perheet voivat hakea varhaiskasvatuspaikkaa seutusopimuksen piirissä olevista kunnista. Jos perheen asuinkunta muuttuu toiseen seutusopimuksen piiriin kuuluvaan kuntaan, lapsella on mahdollisuus jatkaa varhaiskasvatusta entisessä kotikunnassa perheen niin halutessa. Varhaiskasvatuspaikan sijaintikunta päättää, myönnetäänkö varhaiskasvatuspaikka toisen kunnan lapselle.

Varhaiskasvatuspaikoista peritään korvaus nettokustannusten mukaisesti eli asiakasmaksu vähennettynä. Se kunta, joka järjestää varhaiskasvatuspalvelun, perii huoltajilta asiakasmaksun. Seutukuntien hintojen laskennassa on huomioitu palvelun tuottamisesta aiheutuvat kulut sekä vyörytysperiaatteella kohdistetut hallintokustannukset. Sopimuskunnat käyttävät laskutuksen perusteena sopimuskuntien keskihintaa.

Esiopetuksen valtionosuus kohdistuu esiopetuksen järjestävälle kunnalle, joten esiopetuksen kustannuksia ei laskuteta lapsen asuinkunnalta. Jos lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta, kustannuksista vastaa lapsen asuinkunta.

Seutuhinnastoon on tehty indeksitarkastus kahden vuoden välein. Edellinen indeksitarkistus on tehty 1.8.2024. Tarkistusperiaatteena on käytetty yhdistettyä laskentaa, joka perustuu palkkatason kehitykseen sekä tilastokeskuksen elinkustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin kehityksen vaikutusta on painotettu 30 prosenttia ja ansiotason vaikutusta 70 prosenttia.

Toimivalta:

Sivistyslautakunta päättää hallintosäännön 77 §:n mukaisesti tehtäväalueensa maksujen perusteista ja euromääristä.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää, että varhaiskasvatuspalveluista peritään liitteen mukaiset korvaukset seudullisen palvelualueen kunnilta 1.8.2026 alkaen.

§ 76

Sivistyslautakunnan edustajan nimeäminen asukaspaneelin ohjausryhmään

JyväskyläDno-2026-2338

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Perkiö, talous- ja hallintopäällikkö, riikka.perkio@jyvaskyla.fi

Valmistelijat: Matleena Kantola, osallisuusasiantuntija matleena.kantola@jyvaskyla.fi,
Tanja Rätty, erikoissuunnittelija tanja.ratty@jyvaskyla.fi

Jyväskylän kaupunki järjestää syksyllä 2026 asukaspaneelin, joka ottaa kantaa kasvun ja oppimisen palveluverkkosuunnittelun periaatteisiin. Asukaspaneelin tarkoituksena on mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen palveluverkkosuunnitteluun ja tuottaa tietoa valmistelun ja päätöksenteon tueksi.

Asukaspaneelin tehtävänä on keskustella siitä, millaisilla periaatteilla perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden palveluverkkoa tulisi suunnitella, jotta palvelut olisivat kuntalaisille saavutettavia, oikeudenmukaisia ja kestäviä myös tulevaisuudessa. Panelisteilta toivotaan näkemyksiä esimerkiksi siitä, mitkä tekijät tekevät päiväkotien, koulujen ja nuorten palveluista aidosti saavutettavia ja laadukkaita, miten palvelut voidaan toteuttaa oikeudenmukaisesti eri alueilla ja millaista on reilu päätöksenteko tilanteessa, jossa kaikkea ei voida säilyttää ennallaan?

Asukaspaneelikutsu lähetetään 2000 satunnaisesti valitulle jyväskyläläiselle, ja mukaan hakeneista valitaan noin 30 osallistujaa. Osallistujajoukko valitaan siten, että paneeli edustaa riittävän kattavasti eri-ikäisiä ja eri puolella asuvia jyväskyläläisiä. Asukaspaneeli kokoontuu neljä kertaa elokuussa. Paneelitapaamisissa osallistujat perehdytetään aiheeseen, jonka jälkeen he laativat keskustellen yhteisen julkilausuman päätöksenteon tueksi.

Koska asukaspaneeli tuottaa tietoa suoraan päätöksentekijöiden hyödynnettäväksi, toivotaan sivistyslautakunnalta yhden varsinaisen jäsenen ja yhden varajäsenen nimeämistä asukaspaneelin ohjausryhmään. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja tukea asukaspaneelin toteuttamista sekä seurata julkilausuman vaikuttavuutta. Ohjausryhmä kokoontuu kolme kertaa. Ohjausryhmässä on edustus kaupunginhallituksesta, sivistyslautakunnasta, sivistyspalveluiden valmistelevista viranhaltijoista ja osallisuuspalveluista.

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta nimeää edustajansa kasvun ja oppimisen asukaspaneelin ohjausryhmään.

§ 77

Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

Palvelujohtaja, ruokapalvelut

Viranhaltijapäätös:

§ 2 Ruokapalvelun hankinta Oravasaaren ja Kukkulan kouluille, 03.06.2026

Rehtori, Halssilan koulu

§ 2 Perusopetuksen erityisluokanopettajan viran 1201 täyttäminen, 08.06.2026

Rehtori, Keltinmäen koulu

§ 3 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, luokanopetus, 27.05.2026

Rehtori, Kypärämäen koulu

§ 2 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, erityisopetus, 27.05.2026

Rehtori, Palokan yhtenäiskoulu

§ 1 Perusopetuksen erityisluokanopettajan viran 1206 täyttäminen, 26.05.2026

Rehtori, Tikkakosken yhtenäiskoulu

§ 2 Päätoimisen tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, luokanopetus ja erityisopetus ,
21.05.2026

§ 3 Perusopetuksen erityisluokanopettajan viran 1030 täyttäminen, 22.05.2026

Rehtori, Viitaniemen koulu

§ 3 Tuntiopettajan tehtävän täyttäminen, uskonto, 10.06.2026

Toimialajohtaja, sivistyspalvelut

§ 56 Päiväkotikalusteiden hankinta Keskustan päiväkotia (DPS), 20.05.2026

Ehdotus

Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

§ 78

Kyselyt

Toimielimen jäsenet sekä mahdolliset kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston edustajat voivat ennen kokousta tai kokouksessa esittää kirjallisesti toimialaan liittyviä kysymyksiä.